Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

22 112 Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 4374 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 juni 2026

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij vier fiches die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissie voorstellen (BNC).

Fiche 1: Raadsaanbeveling woonuitsluiting (Kamerstuk 22 112, nr. 4373)

Fiche 2: Mededeling Versterking van de strategie voor de rechten van personen met een handicap tot 2030

Fiche 3: Mededeling Europese Anti-Armoede Strategie (Kamerstuk 22 112, nr. 4375)

Fiche 4: Mededeling Versterken van de Europese Kindergarantie (Kamerstuk 22 112, nr. 4376)

De Minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen

kst-22112-4374
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

Fiche 2: Mededeling Versterking van de strategie voor de rechten van personen met een handicap tot 2030

1. Algemene gegevens

a) *Titel voorstel*
MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S Versterking van de strategie voor de rechten van personen met een handicap tot 2030
b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
6 mei 2026
c) *Nr. Commissiedocument*
COM(2026) 541
d) *EUR-Lex*
EUR-Lex - 52026DC0541 - EN - EUR-Lex
e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie*
SWD(2026) 773
f) *Behandelingstraject Raad*
Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken (EPSCO)
g) Eerstverantwoordelijk ministerie
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

2. Essentie voorstel

Op 6 mei publiceerde de Europese Commissie (hierna: Commissie) het Sociaal Pakket.[1]

Onderdeel hiervan is het voorstel van de Commissie voor de versterking van de Europese strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021–2030. Circa 90 miljoen personen met een beperking leven in de Europese Unie (hierna: EU) en hebben te maken met fysieke, digitale, sociale en institutionele barrières die hun gelijke deelname aan de samenleving belemmeren. Het doel van de strategie is om de rechten van personen met een beperking in de EU te bevorderen en hen te ondersteunen bij het bereiken van gelijke kansen en toegang tot de samenleving en de economie. Hoewel de doelstellingen van de bestaande strategie ongewijzigd blijven, constateert de Commissie dat aanvullende maatregelen nodig zijn om deze doelen uiterlijk in 2030 te realiseren.

De Commissie versterkt daarom de strategie om de EU en haar lidstaten te begeleiden bij hun gezamenlijke inzet om de inclusie van personen met een beperking tot 2030 te verbeteren. De geplande maatregelen omvatten onder meer vlaggenschipinitiatieven die het mogelijk maken de inspanningen te concentreren op belangrijke thema's. Het intensiveren van de samenwerking met de lidstaten, onder meer door het gebruik van EU-middelen, maakt deel uit van deze hernieuwde verbintenis. Echter, concrete financiële toekenningen (aan lidstaten) zijn nog niet vastgelegd.

Op het terrein van toegankelijkheid constateert de Commissie dat er ondanks bestaande wetgeving nog veel drempels bestaan voor mensen met een beperking. Daarom wil de Commissie de uitvoering van EU-regels, zoals de Europese Toegankelijkheidsrichtlijn en regels voor digitale toegankelijkheid, versterken. Ook wordt ingezet op toegankelijk gebruik van kunstmatige intelligentie (AI) en ondersteunende technolo-

[1] Andere onderdelen zijn de mededeling over de versterking van de Europese Kindergarantie, een mededeling over de Europese Anti-Armoedestrategie, en een voorstel voor een Raadsaanbeveling over de aanpak van woonuitsluiting.

gieën. Hiervoor komt een vlaggenschipinitiatief om de beschikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van ondersteunde technologieën en AI-toepassingen voor personen met een beperking te verbeteren. Daarnaast wil de Commissie de vervoersmogelijkheden voor personen met een beperking verbeteren. Het doel is dat mensen met een beperking zelfstandiger, veiliger en comfortabeler kunnen reizen met trein, auto, schip en vliegtuig, o.a. door laadpunten van elektrische voertuigen toegankelijker te maken en de toegankelijkheid van passagiersschepen te verbeteren. Daarnaast richten maatregelen zich op toegankelijke productinformatie, consumentenbescherming en inclusieve digitale en fysieke diensten. Verder wil de Commissie dat bij openbare aanbestedingen de verplichting wordt opgenomen om toegankelijke goederen en diensten in te kopen.

De Commissie wil ervoor zorgen dat personen met een beperking zich vrijer binnen de EU kunnen bewegen en volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving, onder meer door betere toegang tot hun rechten, diensten en democratische processen. Verder is de Commissie van plan om administratieve barrières te verminderen en samenwerking tussen lidstaten te verbeteren, onder meer door kennisuitwisseling over de beoordeling of iemand een beperking heeft of niet. De Commissie kondigt de EU-brede uitrol van de *European Disability Card* en de Europese gehandicaptenparkeerkaart aan. Daarnaast wil de Commissie belemmeringen wegnemen op het gebied van toegankelijk stemmen, verkiezingsinformatie, digitale overheidsdiensten en deelname aan verkiezingen als kandidaat.

De Commissie heeft het voornemen om de levenskwaliteit en zelfstandigheid van personen met een beperking te verbeteren door meer inclusie, betere ondersteuning en gelijke kansen te creëren. De commissie wil onder andere inzetten op dat mensen met een beperking niet meer in (grote) instellingen wonen en leven, maar zoveel mogelijk deelnemen aan de samenleving door zelfstandig of kleinschalig te wonen (deïnstutionalisering). Via het vlaggenschipinitiatief *EU alliance for independent living* stimuleert de Commissie samenwerking tussen lidstaten en stakeholders, monitort zij de voortgang van deïnstitutionalisering en ondersteunt zij de oprichting van centra voor zelfstandig wonen met EU-financiering. Daarnaast wil de Commissie investeren in toegankelijke gemeenschapsgerichte ondersteuning en innovatieve oplossingen voor zelfstandig leven.

Ook wil de Commissie de arbeidsparticipatie van personen met een beperking vergroten, omdat hun werkgelegenheid aanzienlijk lager ligt dan het gemiddelde in de EU. Daarbij richt zij zich op het bestrijden van discriminatie, het verbeteren van redelijke aanpassingen op de werkvloer en het ondersteunen van de overgang van onderwijs naar werk.

Zo worden er aanvullende maatregelen aangekondigd binnen het *Disability Employment Package*, waaronder richtlijnen over redelijke aanpassingen op de werkvloer, gebruik van AI en ondersteuning van jongeren en vrouwen met een beperking. De Commissie zal samen met de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) een kosten-batenanalyse maken van het bevorderen van werkgelegenheid voor mensen met een beperking. Verder zal de Commissie samenwerken met het Comité voor de Werkgelegenheid (EMCO) en het Comité voor Sociale Bescherming (SPC) bij het vaststellen van nationale streefcijfers om de werkgelegenheid van personen met een beperking te verhogen. Daarnaast wil de Commissie onderzoeken hoe arbeidsomstandigheden en veiligheid van werknemers met een beperking beter beschermd kunnen worden.

De Commissie wil daarnaast armoede en sociale uitsluiting onder personen met een beperking terugdringen door sociale bescherming te verbeteren en de extra kosten van leven met een beperking beter in kaart te brengen. De afhankelijkheid van energie speelt daarbij een belangrijke rol. Woon- en energiebeleid moeten daarom de behoeften van personen met een beperking integreren om hen een fatsoenlijke levenskwaliteit te bieden. Dit beleid dient in overeenstemming te zijn met de doelstellingen van een eerlijke en schone energietransitie en het bestrijden van huisvestingsuitsluiting De Commissie zet in op betaalbare en toegankelijke huisvesting, onder andere door toegankelijkheid mee te nemen in renovatie- en energiebeleid en goede voorbeelden binnen de EU te verspreiden. Daarnaast zal zij een specifiek rapport uitbrengen dat inzicht geeft in de huisvestingsomstandigheden van personen met een handicap in de hele EU.

Ook stelt de Commissie maatregelen voor om gelijke toegang en non-discriminatie te versterken. De Commissie wil drempels wegnemen die nog steeds bestaan op het gebied van onderwijs, zorg, toegang tot de rechter, rechtsbescherming, veiligheid en maatschappelijke participatie.

Er wordt gewerkt aan een meer inclusief onderwijssysteem dat vanaf de vroege kinderjaren tot en met het hoger onderwijs ondersteuning biedt. Met het vlaggenschipinitiatief *Disability-inclusive lifelong learning* wil de Commissie onder andere richtlijnen ontwikkelen voor vroegtijdige educatieve ondersteuning, beleidskaders voor inclusieve scholen in 2026, verbeteringen in de toegankelijkheid van hoger onderwijs in 2027 en een evaluatie van inclusie in 2028. Ook digitale onderwijsontwikkeling moet toegankelijk worden gemaakt, met aandacht voor inclusieve technologie en ethisch gebruik van AI.

In de gezondheidszorg wil de Commissie dat beleid expliciet rekening houdt met de behoeften van personen met een beperking. Via richtlijnen en Europese programma's wordt ingezet op betere toegang tot zorg, zoals bij kanker, zeldzame ziekten en mentale gezondheid. Innovatie en regelgeving moeten bijdragen aan toegankelijkere en meer gelijke gezondheidszorg.

Verder benadrukt de Commissie dat discriminatie vaak meerdere vormen aanneemt, waarbij beperking samen kan gaan met bijvoorbeeld gender, leeftijd of etnische achtergrond. Daarom worden EU-strategieën op het gebied van gendergelijkheid, LGBTIQ+ en antidiscriminatie beter op elkaar afgestemd, met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen.

Op het gebied van gelijke toegang tot de rechter, rechtsbescherming en veiligheid wil de Commissie drempels voor toegang tot het recht wegnemen. Dit omvat toegankelijke procedures, betere bescherming van slachtoffers met een beperking en training van juridische professionals. Nieuwe richtlijnen en wetgeving moeten ervoor zorgen dat personen met een beperking volwaardig kunnen deelnemen aan rechtszaken en beter beschermd worden tegen geweld, haat en misbruik. Ook in crisis- en rampenbeheer erkent de Commissie dat personen met een beperking extra kwetsbaar zijn. Met het vlaggenschipinitiatief *Prepared for anything, prepared for everyone* streeft de Commissie ernaar om rampenparaatheid en crisisbeheer beter aan te passen aan de behoeften van mensen met een beperking.

De Commissie richt zich tevens op gelijke toegang tot cultuur, sport, reizen en vrije tijd. Door drempels weg te nemen en toegankelijkheid te verbeteren wil zij maatschappelijke participatie vergroten, onder meer via EU-programma's voor jongeren en initiatieven in sport en cultuur.

De Commissie wil wereldwijd de rechten van personen met een beperking versterken en de inclusie van personen met een beperking sterker integreren in haar externe beleid en investeringen, onder meer via het *Global Gateway*-programma. Daarbij wordt ingezet op toegankelijke infrastructuurprojecten, ook in post-conflict wederopbouw en herstel. Specifiek voor Oekraïne wordt het vlaggenschipinitiatief «*Nothing about us, without us» in Ukraine's reconstruction* aangekondigd om wederopbouw toegankelijk en inclusief vorm te geven, met betrokkenheid van organisaties van mensen met een beperking. De Commissie blijft de mate van inclusie monitoren via rapportage en het gebruik van de *OECD DAC Disability Marker*, waarmee wordt bijgehouden in hoeverre EU-ontwikkelingsprojecten inclusief zijn.

De Commissie vindt het belangrijk om zelf het goede voorbeeld te geven als werkgever door inclusie en toegankelijkheid voor personen met een beperking structureel te versterken. Belangrijke maatregelen zijn het vergroten van de deelname van personen met een beperking in stages binnen de *Blue Book traineeships*, het verbeteren van de toegankelijkheid van selectieprocedures en het versterken van werving en ondersteuning van divers talent.

Daarnaast investeert de Commissie in een meer toegankelijke werkomgeving, met een nieuw digitaal toegankelijkheidsactieplan (2026–2030) en een meerjarig plan voor toegankelijke gebouwen en infrastructuur.

Naast intern beleid zet de Commissie ook in op bewustwording en cultuurverandering, onder meer via campagnes, prijzen zoals de *Access City Award* en Europese initiatieven rond inclusieve steden en diversiteit. Tot slot, zet de Commissie in op betere uitvoering van de strategie via versterking van het *Disability Platform*, nauwere samenwerking met de lidstaten, betere gegevensverzameling en monitoring.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Het Koninkrijk der Nederlanden heeft het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (hierna: het VN-verdrag Handicap) in 2007 ondertekend. Het verdrag is in 2016 geratificeerd voor het Europees deel van het Koninkrijk. Met de ratificatie van het verdrag heeft Nederland zich gecommitteerd aan de ambitie om ervoor te zorgen dat mensen met een beperking dezelfde rechten en vrijheden kunnen uitoefenen als ieder ander, en dat deze rechten worden bevorderd en beschermd.

Op 1 november 2022 is de motie van het Kamerlid Werner (CDA) over het ontwikkelen van een meerjarige nationale strategie voor mensen met een beperking aangenomen.[2] Vervolgens is op 9 februari 2024 de nationale strategie voor de implementatie van het VN-verdrag handicap aangeboden aan de Tweede Kamer.[3] Het doel van de nationale strategie is om de positie van mensen met een beperking te verbeteren en uiterlijk in 2040 een inclusieve samenleving te realiseren waarin iedereen gelijkwaardig kan meedoen. De eerste werkagenda van de nationale strategie is op 11 juli 2025 aangeboden aan de Tweede Kamer.[4] De werkagenda beschrijft welke concrete maatregelen het kabinet de komende vijf jaar neemt om de doelstellingen uit de nationale strategie te verwezenlijken en Nederland toegankelijker en inclusiever te maken voor mensen met een

[2] Kamerstukken II 2022/2023, 36 200 XVI, nr. 70.
[3] Kamerstukken II 2023/2024, 24 170, nr. 309.
[4] Kamerstukken II 2024/2025, 24 170, nr. 362.

beperking. In 2030 en in 2035 volgen de tweede en derde werkagenda. In het coalitieakkoord van het kabinet-Jetten «Aan de slag: Bouwen aan een beter Nederland» staat dat het kabinet het VN-verdrag Handicap uitvoert om de zorg en het leven van mensen met een beperking te verbeteren.[5]

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet verwelkomt de versterking en onderschrijft de doelstellingen die de Commissie met de Europese strategie voor de rechten van personen met een handicap nastreeft. Deze doelstelling en beoogde effecten sluiten aan bij Nederlandse wet- en regelgeving, en beleid, waarin het bevorderen van inclusie en maatschappelijke participatie van mensen met een beperking centraal staat.

Het kabinet beoordeelt de versterking als noodzakelijk om de ambities uit de nationale strategie voor mensen met een beperking waar te kunnen maken. Veel van de onderdelen en aangekondigde maatregelen uit het voorstel van de Commissie moeten nog verder worden uitgewerkt. Het kabinet zal daarom in verdere besprekingen op specifiek aangekondigde inhoudelijke onderdelen van de versterking van de strategie vragen aan de Commissie stellen over deze verdere uitwerking, de reikwijdte en verhouding tot nationale beleidsinitiatieven. Een aantal onderdelen van de mededeling heeft de bijzondere aandacht van het kabinet.

Het kabinet staat positief tegenover het voorstel ter ondersteuning van de verbetering en implementatie van toegankelijkheid in normen en technische specificaties bij aanbestedingen voor de Rijksinkoop. Hier worden op dit moment binnen de Rijksinkoop stappen op gezet.

Verder ondersteunt het kabinet de implementatie van de *European Disability Card* en uniforme Europese gehandicaptenparkeerkaart. Momenteel worden de trajecten voor (aanpassing van) wet- en regelgeving voorbereid. Hoewel het kabinet in het algemeen positief staat tegenover het bevorderen van *digital wallets* in EU-verband, wenst het te benadrukken dat bij de toekomstige Europese gehandicaptenparkeerkaart het uitgeven van een digitale kaart optioneel is. Naar verwachting zal Nederland niet overgaan tot het invoeren van een digitale versie van de kaart gezien de ontwikkeling van de invoering van digitaal gehandicaptenparkeren in Nederland via het ParkerenPlus-systeem. Het vlaggenschipinitiatief van de Commissie zal hierdoor voor de Europese gehandicaptenparkeerkaart door Nederland waarschijnlijk niet kunnen worden ingevuld.

Het kabinet vindt het belangrijk om te benadrukken dat er voor mensen met een (verstandelijke) beperking en een complexe zorgvraag een passende woonomgeving is, en er keuzemogelijkheden voor hen zijn over hoe zij willen wonen. Deïnstitutionalisering zou geen dogma moeten zijn, omdat het wonen op een instellingsterrein voor sommige doelgroepen meer bewegingsvrijheid of een grotere en veiligere gemeenschap biedt dan wonen in de wijk. Waar het voor hen om gaat is maximale autonomie; een vertaling van de doelen van deïnstitutionalisering naar hun leven.

Het kabinet erkent dat toegankelijkheid van de woonomgeving en het huis een belangrijke voorwaarde is voor autonomie. In de ouderenzorg wordt ernaar gestreefd om bewoners onder te brengen in woonvormen op basis van zelfstandigheid/zoveel mogelijk autonomie. In de vrijwillige «NEN 9120» norm is beschreven hoe gebouwen toegankelijk en bruikbaar kunnen worden ontworpen en gebouwd voor iedereen. Voor makkelijk toegankelijke (0-treden) en zorggeschikte woningen (voor rolstoelbe-

[5] Aan de slag, Bouwen aan een beter Nederland: Coalitieakkoord 2026–2030

woning) zijn eisen opgenomen in de bouwregelgeving. Onderzoek wordt nu afgerond naar de meerkosten voor de bouw van woningen voor rollator- en (elektrische) rolstoelbewoning.

Het kabinet staat positief tegenover het ontwikkelen van een vlaggenschip initiatief voor *disability-inclusive lifelong learning*. De voorgestelde maatregelen sluiten goed aan bij de huidige inzet van het kabinet op passend onderwijs voor alle kinderen, met inclusief onderwijs waar dat mogelijk is en speciaal onderwijs voor wie dat nodig heeft. Het kabinet kijkt naar wat kinderen nodig hebben om zich te ontwikkelen en gaat flexibeler om met kinderen die dreigen uit te vallen. Op de korte termijn werken we daarvoor bijvoorbeeld aan het toegankelijk maken van leermiddelen voor leerlingen met ondersteuningsbehoeftes, het terugdringen van het aantal leerlingen dat niet naar school gaat, het vergroten van de mogelijkheden voor maatwerk en een betere overgang van school naar werk voor kwetsbare groepen leerlingen. Voor de langere termijn werken we toe naar een inclusief onderwijssysteem waarbij alle leerlingen welkom zijn op een school in de eigen buurt.

Verder kondigt de Commissie aan dat er nationale doelen voor de arbeidsparticipatie van personen met een beperking worden vastgesteld en gemeten. In Nederland zijn er al doelen op macroniveau gesteld voor de banenafspraak en beschut werk en deze prestaties worden ook gemeten. Daarbij wordt ook gekeken naar mogelijke verbeteringen. Nederland kent een decentraal stelsel. In dat stelsel zijn diverse bevoegdheden bij lokale overheden belegd. Dat betekent dat gemeenten op diverse terreinen beleidsvrijheid hebben. Afhankelijk van de lokale context kan dit verschillende keuzes betekenen. De wensen van de Commissie kunnen daarmee op gespannen voert staan.

Het kabinet steunt de plannen van de Commissie om beter inzicht te krijgen in de meerkosten van het leven met een beperking en om lidstaten te stimuleren om hun sociale beschermingsmaatregelen hier beter op aan te passen, onder meer via compensatie van meerkosten en gerichtere, persoonsgerichte ondersteuning.

Het kabinet staat positief tegenover de maatregel om personen met een beperking beter te beschermen tegen geweld, haat, uitbuiting en misbruik, zowel offline als online. Daarbij acht het kabinet het van belang dat binnen de verdere uitwerking voldoende ruimte blijft voor uitvoerbaarheid binnen het Nederlandse decentrale stelsel, waarin gemeenten verantwoordelijk zijn voor de organisatie van zorg en opvang en maatwerk centraal staat.

Het kabinet is behoudend positief over de voorgestelde versterking van seksuele en reproductieve rechten en gezondheid van mensen met een beperking. Dit voorstel sluit aan bij de beleidsvisie «intimiteit en seksualiteit voor mensen met een beperking» gepubliceerd in 2023.[6] De implementatie van deze beleidsvisie is reeds ingezet en voorloopt voorspoedig. Gezien deze positieve ontwikkeling is het kabinet van mening dat de activiteiten van de Commissie passend moeten zijn bij hun ondersteunende en monitorende rol.

Tot slot, het vergroten van de deelname van mensen met een beperking aan het culturele leven en in de media heeft de bijzondere aandacht van het kabinet.

---

[6] Kamerstukken II 2023/2024, 34 843, nr. 88.

Daarom heeft zij een aantal specifieke maatregelen in de werkagenda VN-verdrag handicap opgenomen die onder meer zien op het bevorderen van de representatie van mensen met een beperking in de mediasector. Het door de Commissie genoemde rapport dat in 2028 uitkomt ter ondersteuning van de lidstaten bij het verhogen van de deelname van personen met een beperking aan de cultuursector zal, waar relevant en mogelijk, betrokken worden bij de Nederlandse aanpak.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Er is in de EU (zowel binnen de Raad als het Europees Parlement) brede steun voor de doelen van deze mededeling. Zowel de EU-lidstaten als de EU zijn partij bij het VN-Verdrag handicap, waarvan de Commissie met de aanvullende maatregelen genoemd in deze mededeling de verdere implementatie door lidstaten en EU-instellingen wil ondersteunen. Deze versterking is opgesteld mede op basis van de standpunten van het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en de Europese Raad.

De verwachting is dat de meeste lidstaten de mededeling zullen verwelkomen. De verschillen tussen lidstaten wat betreft steun voor concrete onderdelen van de versterking zullen naar verwachting vooral te maken hebben met de mate waarin het betreffende punt al in de verschillende landen geïmplementeerd is en in hoeverre het voorstel past binnen de eigen plannen tot verdere implementatie van het VN-verdrag Handicap.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Bevoegdheid

De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid is positief. De mededeling heeft betrekking op de beleidsterreinen van de interne markt, sociaal beleid, de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, vervoer, volksgezondheid, onderwijs, werkgelegenheid en ontwikkelingssamenwerking.

Op de terreinen van de interne markt (artikel 4 lid 2 onder a VWEU), sociaal beleid (artikel 4 lid 2 onder b VWEU), vervoer (artikel 4 lid 2 onder g VWEU), de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht (artikel 4 lid 2 onder j) en ontwikkelingssamenwerking (artikel 4 lid 4 VWEU) is sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten.

Op het terrein van de coördinatie van het werkgelegenheidsbeleid is sprake van een aanvullende bevoegdheid van de Unie (artikel 5 lid 2 VWEU). Op het terrein van de bescherming en verbetering van de menselijke gezondheid (artikel 6 onder a VWEU) en onderwijs (artikel 6 onder e VWEU) is sprake van een ondersteunende bevoegdheid van de Unie.

Op grond van artikel 19 lid 1 VWEU kan de EU passende maatregelen nemen om discriminatie op grond van handicap te bestrijden, binnen de grenzen van de door de Verdragen aan de Unie verleende bevoegdheden.

b) Subsidiariteit

De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit van het voorstel is positief.

De mededeling heeft tot doel het wegnemen van drempels voor Europese burgers met een beperking en de lidstaten te ondersteunen bij de uitvoering van het VN-verdrag Handicap.

Een deel van de maatregelen betreft het wegnemen van obstakels voor het vrije verkeer van personen met een beperking binnen de EU. Het vervoer in alle lidstaten zou toegankelijk moeten zijn voor alle EU-burgers met een beperking. Uniforme toegankelijkheidseisen voor vervoer voor de gehele EU zijn daarvoor noodzakelijk.

Verder, op het gebied van het verbeteren van toegankelijkheid van producten, diensten en digitale toepassingen is EU-optreden noodzakelijk om de beoogde verbeteringen daadwerkelijk te realiseren. Ondanks bestaande EU-wetgeving, zoals de Europese Toegankelijkheidrichtlijn en regels voor digitale toegankelijkheid, bestaan er in de praktijk nog aanzienlijke verschillen tussen lidstaten, waardoor personen met een beperking drempels ervaren. Versterking van de uitvoering vraagt daarom om een gecoördineerd optreden op EU-niveau.

Daarnaast kan de EU door monitoring, gegevensverzameling, ondersteuning via EU-middelen en het delen van goede praktijken lidstaten ondersteunen bij de uitvoering van het VN-verdrag Handicap. Om die redenen is optreden op het niveau van de EU gerechtvaardigd.

c) Proportionaliteit

De grondhouding van het kabinet ten aanzien van proportionaliteit van het voorstel is positief. De mededeling heeft tot doel het wegnemen van drempels voor Europese burgers met een beperking en de lidstaten te ondersteunen bij de uitvoering van het VN-verdrag Handicap.
Het voorgestelde optreden is geschikt om deze doelstelling te bereiken, omdat de mededeling inzet op versterking van de uitvoering van bestaande EU-regelgeving, betere samenwerking tussen lidstaten, kennisuitwisseling en het wegnemen van grensoverschrijdende belemmeringen voor personen met een beperking. Zo kunnen de EU-brede invoering van de *European Disability Card* en de gehandicaptenparkeerkaart, maatregelen ter verbetering van de toegankelijkheid van vervoer, digitale diensten en AI-toepassingen en het delen van goede praktijken bijdragen aan een consistenter niveau van toegankelijkheid en inclusie binnen de EU. Ook acht het kabinet initiatieven op het gebied van monitoring, gegevensverzameling en ondersteuning via EU-financiering geschikt om lidstaten te ondersteunen bij de uitvoering van de strategie.

Het kabinet acht de voorgestelde maatregelen in beginsel passend ter ondersteuning van een effectieve uitvoering van bestaande EU-regelgeving en ter bevordering van grensoverschrijdende toegankelijkheid binnen de EU.

Bovendien gaat het voorgestelde optreden in algemene zin niet verder dan noodzakelijk, omdat de mededeling grotendeels bestaat uit niet-bindende maatregelen zoals beleidscoördinatie, richtsnoeren, monitoring en samenwerking tussen lidstaten en stakeholders.

d) Financiële gevolgen

In het licht van de diversiteit aan toekomstige voorstellen die uit de versterking zullen voortkomen zal Nederland de Commissie telkens vragen aan te geven wat de financiële gevolgen van deze voorstellen zullen zijn. Daarnaast vraagt Nederland de Commissie om na besluitvorming over de aangekondigde maatregelen, helder te communiceren

welke EU-financiering beschikbaar is, voor welke doelstellingen deze middelen kunnen worden ingezet en onder welke voorwaarden hiervan gebruik kan worden gemaakt. De Commissie geeft aan dat bestaande EU-fondsen uit het huidige Meerjarig Financieel Kader 2021–2027 (MFK), waaronder Erasmus+, *Horizon Europe*, en *EU4Health*, zullen worden ingezet ter ondersteuning van de strategie.

Met betrekking tot de gevolgen voor de EU-begroting is het kabinet van mening dat de benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2021–2027 en dat deze moet passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting. Eventuele budgettaire gevolgen voor de Rijksbegroting worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van het begrotingsdiscipline. Het kabinet wil niet vooruitlopen op de integrale afweging van middelen na 2027. De overkoepelende inzet voor de MFK- en EMB-onderhandelingen is leidend.[7]

e) Gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

De mededeling bevat voornamelijk niet-bindende strategische beleidsvoornemens en coördinatiemaatregelen. Omdat veel voorstellen nog niet concreet zijn uitgewerkt, zijn de uiteindelijke gevolgen voor de regeldruk nog onzeker. Wel is aannemelijk dat de maatregelen gevolgen kunnen hebben voor de regeldruk voor burgers, bedrijven, uitvoerders, de Rijksoverheid en medeoverheden.

Voor burgers met een beperking kunnen maatregelen zoals de *European Disability Card*, betere wederzijdse erkenning tussen lidstaten en toegankelijkere digitale en publieke dienstverlening leiden tot minder administratieve barrières en eenvoudigere toegang tot voorzieningen en rechten binnen de EU. Tegelijkertijd kunnen nieuwe aanvraag-, registratie- of verificatieprocedures ontstaan, bijvoorbeeld rond de Europese kaarten, digitale identificatie of het aantonen van een beperking. De precieze impact hangt af van de wijze waarop deze systemen worden ingericht.

Voor bedrijven kunnen de voorstellen leiden tot extra nalevingskosten en administratieve lasten, met name door strengere toepassing van toegankelijkheidsregels voor producten, diensten, digitale systemen, AI-toepassingen en vervoer. Werkgevers kunnen daarnaast te maken krijgen met aanvullende verplichtingen rond redelijke aanpassingen op de werkvloer, arbeidsomstandigheden en mogelijke monitoring van inclusiedoelstellingen. Ook onderwijs-, zorg- en vervoersorganisaties kunnen worden geconfronteerd met investeringen in toegankelijkheid, aanpassingen van processen en rapportageverplichtingen. Tegelijkertijd kan verdere harmonisatie van Europese regels op termijn juist leiden tot minder verschillen tussen lidstaten. Dit leidt naar verwachting tot meer duidelijkheid en lagere nalevingskosten voor grensoverschrijdend opererende organisaties. Omdat nog onduidelijk is welke maatregelen juridisch bindend worden en welke sectoren precies onder nieuwe verplichtingen gaan vallen, blijft de omvang van de regeldruk voor bedrijven voorlopig onzeker.

Geopolitiek draagt de versterking bij aan de positionering van de EU als mondiale voorvechter van mensenrechten, inclusie en non-discriminatie, mede in het kader van de implementatie van het VN-verdrag Handicap. De inzet op inclusieve wederopbouw van Oekraïne, het sterker integreren van inclusie van personen met een beperking in ontwikkelingssamenwerking

[7] Kamerstukken II 2024/25, 36 724, nr. B

en humanitaire hulp sluit aan bij de bredere geopolitieke doelstellingen van de EU.